

BØRNE- OG
UNDERVISNINGS-
MINISTERIET

Den 1. november 2023

Samlenotat for Rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023

Uddannelse

Punkt 5: Rådskonklusioner om uddannelses bidrag til styrkelse af fælles europæiske værdier og demokratisk medborgerskab

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 2)

Punkt 6: Rådshenstilling om de vigtigste støttefaktorer for digital uddannelse

- *KOM(2023)205*

- *vedtagelse*

(s. 5)

Punkt 7: Rådshenstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse

- *KOM(2023)206*

- *vedtagelse*

(s. 11)

Punkt 8: Tiltrækning af kvindelige talenter til naturfag, teknologi, ingeniørskab, kunst og matematik (STEAM) disciplinerne

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 17)

Ungdom

Punkt 9: Rådskonklusioner om at styrke de inklusive og deltagende aspekter af Den Europæiske Ungdomsstrategi

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 19)

Punkt 10: Rådskonklusioner om en omfattende tilgang til unge menneskers mentale sundhed i Den Europæiske Union

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

(s. 21)

Punkt 11: En fremsynet Europæisk Union som er forpligtet over for dens unge borgere: Unge menneskers rolle i EU's beslutningsprocesser

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *politisk drøftelse*

(s. 23)

Punkt 5: Rådskonklusioner om uddannelses bidrag til styrkelse af fælles europæiske værdier og demokratisk medborgerskab

- *KOM-dokument foreligger ikke*

- *vedtagelse*

- *nyt notat*

1. Resume: *Formålet med rådskonklusionerne er at skabe fokus på EU's værdier som listet i artikel 2 i Traktaten for Den Europæiske Union og styrke undervisningen i demokratisk medborgerskab på alle niveauer i uddannelsessystemerne, idet disse anses for udfordret af en række kriser og samfundstendenser i de senere år. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023 med henblik på vedtagelse.*

2. Baggrund

Fremme af fælles europæiske værdier og demokratisk medborgerskab er en prioritet for det spanske formandskab på uddannelsesområdet. Rådskonklusionerne skal bl.a. ses i forlængelse af en rådshenstilling om fremme af fælles værdier, inklusiv uddannelse og den europæiske dimension i undervisningen fra maj 2018, ligesom der henvises til anbefalinger på uddannelsesområdet fra konferencen om Europas Fremtid. Her var der bl.a. forslag om mere undervisning om EU og dets demokratiske processer. Endelig henviser rådskonklusionerne til to henstillinger fra Europa-Parlamentet fra 2021 og 2022 om fornyet europæisk medborgerskabsundervisning.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at skabe fokus på EU's værdier som listet i artikel 2 i Traktaten for Den Europæiske Union og styrke undervisningen i demokratisk medborgerskab på alle niveauer i uddannelsessystemerne. Baggrunden er, at disse værdier anses for udfordret af en række kriser og samfundstendenser i de europæiske lande i de senere år.

Det fastslås i rådskonklusionerne, at uddannelse i demokratisk medborgerskab bidrager til at styrke Europas modstandskraft i krisetider, og det bør derfor have en central plads i uddannelsespolitikken. Uddannelse i demokratisk medborgerskab bør baseres på udviklingen af nøglekompetencer, såvel som evnen til kritisk tænkning og refleksion. Det bør baseres på undervisning gennem, om og til demokrati og især på evnen til at agere som en ansvarlig borger og deltager i samfundslivet på lokalt, nationalt og europæisk niveau. Den europæiske dimension bør – i overensstemmelse med nationale omstændigheder – bl.a. involvere:

- forståelse for de fælles europæiske værdier, der er grundlaget for EU;
- kendskab til historien bag den europæiske integration, EU, dets mål, og hvordan de europæiske institutioner fungerer;
- viden, færdigheder og holdninger, der muliggør praktisk og aktivt engagement i de demokratiske processer i EU;
- bevidsthed om diversitet og om europæiske og globale kulturelle identiteter.

Medlemsstaterne opfordres med respekt for institutionel autonomi og akademisk frihed og i overensstemmelse med nationale omstændigheder til:

- at styrke fremme af fælles europæiske værdier og demokratisk medborgerskab som midler til sammenhæng og inklusion inden for alle uddannelsesniveauer og -sektorer.
- at indarbejde en permanent opmærksomhed over for lighed og diversitet i sammenhæng med undervisning i fælles europæiske værdier og demokratisk medborgerskab.
- at fremme innovative og inkluderende undervisningsretningslinjer, indhold og metodologier af høj kvalitet for at styrke udviklingen af medborgerskabskompetence, fælles europæiske værdier og viden om EU.
- at understøtte uddannelsesinstitutionerne i at skabe et miljø, der giver mulighed for at udøve og lære om medborgerskab og demokratisk deltagelse gennem praksis.
- at fremme deltagelse af uddannelsesinstitutioner, lærere og ledere i eksisterende programmer og initiativer på europæisk, nationalt og lokalt niveau, der styrker undervisningen i og fremme af fælles europæiske værdier, demokratisk medborgerskab, civilt engagement, viden om EU og dens funktionsmåde og aktiv deltagelse i demokratiske processer.

Medlemsstaterne og Kommissionen opfordres inden for deres kompetencer til:

- at give større relevans til uddannelse i fælles europæiske værdier og fremme demokratisk medborgerskab inden for den uddannelsespolitiske agenda.
- at fremme uddannelse i digitalt medborgerskab og have fokus på bl.a. menneskerettigheder i digital uddannelse.
- at understøtte interaktion og forståelse blandt alle europæiske borgere.
- at styrke og uddybe europæisk og internationalt samarbejde inden for uddannelse på grundlag af de fælles europæiske værdier og de grundlæggende uddannelsesmæssige værdier og principper, der definerer europæiske uddannelsessystemer.

Kommissionen opfordres med respekt for nærhedsprincippet og nationale omstændigheder til:

- at højne profilen for medborgerskabsundervisning og give større synlighed til uddannelsessektorens mulige bidrag til europæiske initiativer og strategier vedrørende styrkelse af fælles europæiske værdier, demokratisk medborgerskab og viden om EU.
- at styrke og prioritere uddannelse i demokratisk medborgerskab i arbejdsgrupperne under den strategiske ramme for det europæiske samarbejde inden for uddannelse i samarbejde med medlemsstaterne.
- at indarbejde undervisning i demokratisk medborgerskab og fælles europæiske værdier i de eksisterende monitoreringsprocesser for uddannelsessystemerne uden yderligere administrative byrder for medlemsstaterne.
- at bidrage til øget viden og støtte medlemsstaterne i forhold til at have centrale data og værktøjer til at høste erfaringer og samtidig undgå yderligere administrative byrder for medlemsstaterne.
- at styrke fokus i Erasmus+ på den af programmets overordnede prioriteter, der omhandler deltagelse i det demokratiske liv, fælles værdier og civilt engagement.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkning:

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS):

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning mener at demokratisk dannelse er essentiel, og oplysningen af den skal være for alle.

Derfor støtter Danske Gymnasieelevers Sammenslutning op om, at uddannelsessystemet skal drive dannelsen i europæiske værdier, herunder demokratisk medborgerskab.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne i forlængelse af tilgangen til EU skitseret i regeringsgrundlaget. Heraf fremgår det, at EU ikke kun er et handelssamarbejde, men også et værdifællesskab, der hviler på et fælles værdigrundlag, og alle medlemslande skal respektere EU's grundlæggende værdier og retsstatsprincippet. I forlængelse heraf sætter disse rådskonklusioner fokus på, at uddannelse i demokratisk medborgerskab og demokratiske værdier er en central del af de europæiske uddannelsessystemer. Det stemmer også overens med den danske tilgang, hvor eksempelvis Folkeskolens formål bl.a. er at forberede eleverne til deltagelse, medansvar, rettigheder og pligter i et samfund med frihed og folkestyre.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 6: Rådshenstilling om de vigtigste støttefaktorer for vellykket digital uddannelse

- KOM(2023)205

- vedtagelse

- revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med streg i venstre margen.

1. Resume: Kommissionen offentliggjorde sit forslag til rådshenstilling om de vigtigste støttefaktorer for vellykket digital uddannelse den 18. april 2023. Formålet med forslaget er ifølge Kommissionen at fremme den digitale omstilling af uddannelse i medlemsstaterne. I formandskabets kompromisforslag henstilles det til medlemsstaterne, at de bl.a. bør udarbejde nationale strategier eller strategiske tilgange for digital uddannelse, som skal følges op med nationale mål. En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling, som er en juridisk ikke-bindende retsakt, vil ikke i sig selv have økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Regeringen støtter vedtagelsen af det foreliggende kompromisforslag, idet teksten generelt er blevet mindre præskriptiv og detaljeret end i det oprindelige forslag. Regeringen støtter overordnet vigtigheden af digitale kompetencer, men det er vigtigt for regeringen, at debatten om digitalisering og uddannelse også tager højde for de mulige negative effekter af eksempelvis øget brug af skærme. Det er således afgørende, at digitale værktøjer har en klar pædagogisk og didaktisk værdi og ikke er et mål i sig selv. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023 med henblik på vedtagelse.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde sit forslag til rådshenstilling om de vigtigste støttefaktorer for vellykket digital uddannelse den 18. april 2023. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 27. april 2023. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 165 og 166. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget er en udløber af Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 om en handlingsplan for digital uddannelse 2021-2027 (KOM (2020) 624), ligesom det er en

del af opfølgningen på den strukturerede dialog om digitale færdigheder og uddannelse, som Kommissionen gennemførte med alle medlemsstater i løbet af 2022.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til rådshenstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse (KOM (2023) 206), som blev offentliggjort sammen med denne henstilling.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget er ifølge Kommissionen at fremme den digitale omstilling af uddannelse i medlemsstaterne. Rådshenstillingerne omfatter også dagtilbud.

I forslaget henstilles det til medlemsstaterne, at de gennem en tilgang på tværs af ministerier og myndigheder og sammen med væsentlige interessenter skal udarbejde en national strategi for digital uddannelse og færdigheder. Der skal følges op på strategien bl.a. gennem fastsættelse af og opfølgning på nationale mål for den digitale omstilling af uddannelsessystemerne og udviklingen af digitale færdigheder.

Det henstilles endvidere, at medlemsstaterne øger effektiviteten af politikken for digital uddannelse ved at fremme synergier og koordination på alle forvaltningsniveauer og sikrer en tilgang på tværs af ministerier, myndigheder og interessenter, herunder via regelmæssige dialoger mellem relevante dele af den offentlige forvaltning, struktureret inddragelse af interessenter og arbejdsmarkedets parter samt via samarbejde med den private sektor og teknologileverandører.

Desuden henstilles det, at medlemsstaterne sikrer digital uddannelse for lærere, undervisere og øvrigt personale, så de bedre kan bruge digitale teknologier i undervisningen, og fremmer kapacitetsopbygning på uddannelsesinstitutionerne.

Endelig henstilles det, at medlemsstaterne fremmer rimelige investeringer i inkluderende digital uddannelse af høj kvalitet, herunder i konnektivitet, digitalt udstyr, infrastruktur, værktøjer og indhold.

Det fremgår af forslaget, at Kommissionen agter at støtte gennemførelsen af rådshenstillingen med følgende tiltag:

- nedsættelse, via en afgørelse fra Kommissionen, af en højniveaugruppe for digital uddannelse og færdigheder (en videreførelse af den uformelle højniveaugruppe fra den strukturerede dialog, jf. baggrundsafsnittet) med henblik på styring i forhold til særlige strategiske emner såsom certificering af digitale færdigheder, udvikling af curricula og kvalitetskrav til digitale værktøjer og indhold.
- Fremme af udveksling af bedste praksis, peer-læring og samarbejde med interessenter inden for digital uddannelse, herunder teknologiudbydere.
- Støtte til digital uddannelse af lærere, undervisnings- og støttepersonale på uddannelsesinstitutioner gennem mobilitet via Erasmus+, brug af selvevalueringsværktøjer og fremme af udrulning af etiske retningslinjer for anvendelsen af kunstig intelligens i uddannelse.
- Støtte til investeringer i digital uddannelsesinfrastruktur og –tjenester gennem national og EU-finansiering og styrkelse af dokumentation om effektiviteten af digitale uddannelsespolitikker og –værktøjer.
- Forbedring af gennemsigtigheden og evaluering af fremskridtene i implementeringen af digital uddannelse bl.a. ved at gennemføre en undersøgelse af digital uddannelse i Europa hvert 3. år og understøtte medlemsstaternes deltagelse i internationale undersøgelser på området, navnlig OECD's TALIS-undersøgelse.

Endelig skal Kommissionen rapportere tilbage til Rådet om de fremskridt, der er sket i implementeringen af denne rådshenstilling, fem år efter dens vedtagelse.

I *formandskabets kompromisforslag* er sproget generelt mindre præskriptivt. De væsentligste ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag består i, at henstillingen om udarbejdelse af en national strategi nu omtaler nationale strategier eller strategiske tilgange, ligesom beskrivelsen af processen herfor er blevet mindre detaljeret og præskriptiv. Endvidere er Kommissionens intention om nedsættelsen af en særlig højniveaugruppe for digital uddannelse og færdigheder med henblik på styring inden for særlige strategiske emner udgået. I kompromisforslaget er det

erstattet med en henstilling til medlemsstaterne om at betro den eksisterende højniveaugruppe for uddannelse opgaven med at give styring inden for centrale strategiske emner på rådshenstillingens område. Endelig opfordres Kommissionen i kompromisforslaget til at fremme et større europæisk samarbejde vedrørende kunstig intelligens (AI) og generativ AI inden for uddannelse.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om en juridisk ikke-bindende rådshenstilling.

6. Gældende dansk ret

Forslaget til rådshenstilling medfører i sig selv ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling forventes ikke at få konsekvenser for lovgivningen, EU-budgettet, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Da der er tale om en juridisk ikke-bindende retsakt, kan regeringen således efter vedtagelse tage stilling til, hvorvidt og i så fald i hvilket omfang man ønsker at implementere henstillingen.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte myndigheders eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

8. Høring

Forslaget til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 20. april 2023. Der indkom følgende høringssvar:

Danske Universiteter:

Forslagene har været sendt i høring hos universiteterne. Danske Universiteter modtog svar fra CBS og Aalborg Universitet, som ikke havde bemærkninger til høringen.

Danske Universiteter bemærker det uhensigtsmæssige i at der fortsat mangler lovhjemmel til udveksling med virtuelle elementer.

Copenhagen Business School (CBS):

CBS finder forslagene interessante, og støtter intentionen.

Derudover vil CBS gerne pege på, at der er et misforhold mellem de gode og ambitiøse planer for digitalisering af uddannelserne i EU regi, som Danmark med rette bakker op om, og så et forbud for de danske universiteter til at medvirke i internationale samarbejde om on-line undervisning.

Det er vanskeligt på den ene side at tilslutte sig intentioner om "successful digital education" og så samtidig forbyde danske universiteter i at deltage i EU/Erasmus-projekter med netop dette formål.

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI anerkender behovet for på EU-niveau at adressere behovet for at identificere de vigtigste faktorer for at fremme uddannelsessystemer der imødekommer de behov som digitaliseringen af samfundene medfører. Men Kommissionens forslag til rådshenstilling går for langt og forkert i bestræbelserne. Nedenfor følger nogle nedslag der begrunder dette:

Der er i forslaget ikke defineret distinktioner i hvad opgaven er på de forskellige uddannelsesniveauer og -typer. Det er ellers afgørende at definere (forskellene i) bl.a. opgaver, målsætninger og pædagogik i relation til digitalisering i fx en børnehave og på en videregående uddannelse inden for et specialiseret område. Den manglende distinktion kan i medlemsstaterne (og i EU) medføre politikker og finansiering der ikke bidrager positivt til at skabe mere digitalt kompetente borgere.

Teknologien skal ikke dominere pædagogik og didaktik sådan som, der lægges op til i forslaget, og som selve begrebet "digital education" indikerer. Den teknologidominerende forståelse af uddannelse fremgår mere konkret i flere sammenhænge, blandt andet i 3.1.: "Ensure that all teachers and teaching staff are supported in integrating digital technologies into their pedagogy, namely to use digital technologies for teaching, learning and assessment...". Denne målsætning kan, hvis den implementeres ukritisk i medlemsstaters digitaliseringsstrategier, medføre at pædagogiske og didaktiske valg ikke længere begrundes professionelt, men i anvendelse af teknologien i sig.

Betydningen af de grundlæggende rammer og vilkår i uddannelsessystemet bliver ikke italesat i forslaget. Dette på trods af at Kommissionen i andre sammenhænge har italesat fundamentale udfordringer som manglen på kvalificerede fagprofessionelle – pædagoger, lærere og undervisere – samt en utilstrækkelig finansiering af uddannelsessystemerne i medlemsstaterne. Disse grundlæggende udfordringer risikerer at blive forstørret hvis der ikke opfordres til at tage højde for dem i medlemsstaternes digitaliseringsstrategier, ligesom de risikerer at skabe hindringer for målsætningerne vedrørende digitalisering som fremgår af forslaget. Det handler grundlæggende om at løse uddannelsessystemernes udfordringer i den rigtige rækkefølge. Her har DLI en konkret bekymring om at Kommissionens prioriterede finansieringer af "digitaliseringsinitiativer" i medlemsstaterne gennem fx Erasmus+ og genopretnings- og resiliensfaciliteten medfører underprioritering af grundlæggende udfordringer med rammevilkår i landene.

Kommissionens uforbeholdne opfordring til at medlemsstaterne samarbejder med den private sektor, herunder med tech-virksomheder med kommercielle interesser i uddannelsessystemerne, tager ikke højde for hvilke udfordringer det kan skabe i forhold til at sikre at uddannelse og undervisning bygger på fagprofessionelle vurderinger og beslutninger samt videnskabelige fremfor kommercielle kriterier, for at sikre kvalitet i undervisning og uddannelse. Kommissionen understreger dog at der skal tages højde for bl.a. persondatasikkerhed og digital suverænitet. Dette på trods af at der er flere eksempler på hvordan netop sådanne problemstillinger eksisterer i disse samarbejder. DLI har således en bekymring for at Kommissionens opfordring kan

medføre politiske beslutninger i flere medlemsstater der udfordrer de demokratiske politiske processer, den professionelle autonomi, den digitale suverænitæt og persondatasikkerheden.

De omfattende nedlukninger af samfund og uddannelsesinstitutioner under pandemien har vist sig angiveligt at have haft betydelige negativ betydning for elever og studerendes trivsel. OECD påpegede under pandemien, at det at vende tilbage til sin uddannelsesinstitution (efter nedlukning) er afgørende for den fysiske og sociale sundhed (se Fx OECD's Trends Shaping Education Spotlight 21). DLI mener, at erfaringerne fra pandemien også skal indgå i strategier og politikker vedrørende digitalisering i og af uddannelse. Det vil sige opmærksomheden på betydningen af analoge undervisningsformer der understøtter den fysiske og psykiske trivsel.

Grundlæggende set mener DLI at det er væsentligt at forholde sig til den digitale udvikling og at sikre borgere der er kompetente i relation til digitalisering og teknologi. Undervisning i dette felt er helt afgørende, men faglige og færdigheds- og kompetencemål og -indhold skal dels defineres ud fra uddannelsesniveaue og deltagernes alder, dels ske i en rækkefølge, hvor der tages højde for at løsningerne reelt understøtter indhold og mål. Det har Kommissionens forslag til rådshenstilling desværre ikke opmærksomheden på.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

Det er for DA positivt, at Kommissionen med pakken om digitale færdigheder og uddannelse fremlægger tiltag, som skal bidrage til at forbedre og udbrede den europæiske befolknings digitale færdigheder. DA bakker op om, at der på alle niveauer af uddannelsessystemet sættes ind for at forbedre de digitale færdigheder. DA er ligeledes enige med Kommissionen i, at det er hensigtsmæssigt at indbygge digitale færdigheder i undervisningen – særligt på erhvervsskolerne. DA mener, at potentialet for digital interaktiv og virtuel undervisning er meget lovende. Digitale løsninger giver mulighed for realistiske og sikre træningsmuligheder for eleverne. Ved at prioritere digitale færdigheder i langt højere grad på erhvervsskolerne, vil eleverne endvidere også blive bedre udrustet med de digitale færdigheder, som efterspørges på arbejdsmarkedet.

DA er enig med Kommissionen i, at den fortsatte udvikling af uddannelsessystemet for digitale færdigheder kræver prioritering. Derfor bør der også prioriteres midler til dette vigtige område på nationalt niveau.

DA bakker op om vigtigheden i at sikre, at lærere og undervisere har de fornødne digitale færdigheder, så de let kan anvende digitale værktøjer i undervisningsforløbene.

DA støtter op om Kommissionens tilgang, hvor der lægges op til at forbedre digitale færdigheder igennem erfaringsudveksling og eksisterende bedste praksis mellem medlemslandene og i tæt samarbejde med interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter.

DA har følgende mere specifikke bemærkninger til forslagene:

Særligt inden for voksenuddannelse er det vigtigt at prioritere styrkelsen af digitale færdigheder, der er nødvendige på arbejdsmarkedet. Her kan mikroeksamensbeviser spille en rolle igennem stor fleksibilitet for, hvornår læringen finder sted.

Kommissionen lægger op til at etablere en såkaldt "High-Level Group" som et værktøj for implementeringen af de to rådshenstillinger. Det er midlertidigt uklart, hvordan en formalisering af den eksisterende dialog vil kunne bidrage til en mere effektiv implementering. DA mener, at et tættere samarbejde og inddragelse af den private sektor er afgørende for at forbedre de digitale færdigheder, som virksomhederne efterspørger.

Kommissionen lægger op til at bidrage til udformningen af retningslinjer og kvalitetskrav for digitalt uddannelsesindhold og virtuelle læringsmiljøer og -værktøjer. Mens DA mener, at erfaringsudveksling mellem medlemslandene, samt involvering af arbejdsmarkedets parter og andre interessenter kan spille en positiv rolle for at udvikle de digitale færdigheder, er DA skeptisk over for en "one-size-fits-all approach", hvor der udstikkes en retning.

DA er af samme opfattelse, når Kommissionen lægger op til at introducere individuelle læringskonti, lovgivningsbestemt betalt uddannelsesorlov og betalt videreuddannelse i arbejdstiden. Det er emner, der bedst diskuteres og løses i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter i det enkelte medlemsland.

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkninger:

Copenhagen Business School (CBS):

CBS noterer sig, at CBS' synspunkter vedr. manglende dansk hjemmel til online og blended internationalisering er gengivet i notatet som en del af høringssvaret. CBS er glade for dette, da det har været en væsentlig blokering for de danske ambitioner på området. CBS kan samtidig konstatere, at der nu er fremsat forslag i Folketinget, der vil skabe den nødvendige hjemmel, så forhåbentlig er dette problem dermed løst fra 2024.

Aalborg Universitet:

Aalborg Universitet har ikke bemærkninger til notatet udover at erklære sig enig med kommentaren fra CBS om, at det er væsentligt, at der fra dansk side bakkes op om initiativerne vedrørende digital undervisning i regi af Erasmus.

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

FA kan fuldt ud tilslutte sig DA's høringssvar.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS):

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning mener, at digital uddannelse og dannelse er nødvendig for alle i et moderne samfund. Derfor støtter Danske Gymnasieelevers Sammenslutning op om prioriteringen af støttefaktorer for digital uddannelse, og midler og ressourcer til dette område på internationalt niveau.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådshenstillingen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i vigtigheden af digitale kompetencer, som efterspørges på både nutidens og fremtidens arbejdsmarked. Regeringen støtter således intentionen bag forslaget om at styrke rammerne, som er nødvendige for udviklingen af digitale færdigheder og digital dannelse, herunder at sikre en inklusiv tilgang.

Det er dog vigtigt for regeringen, at arbejdet med digitalisering tager højde for de mulige negative effekter af eksempelvis øget brug af skærme. Det er desuden centralt, at digitale værktøjer har en klar pædagogisk og didaktisk værdi og ikke er et mål i sig selv. Endvidere er det vigtigt at fremhæve, at en afgørende forudsætning for at kunne udvikle digitale færdigheder inden for uddannelse er tilstedeværelsen af digitale kompetencer hos personalet. Der bør derfor i lige så høj grad fokuseres på kompetenceudvikling som på tilgængeligheden af digital infrastruktur.

Regeringen støtter videndeling på europæisk niveau med henblik på at øge viden om gode løsninger på fælles udfordringer, herunder fx at få mere viden om mulige negative effekter af øget brug af skærme. Dette skal dog ske med respekt for den nationale kompetence på uddannelsesområdet og institutionel autonomi – særligt i forhold til tiltag vedrørende indhold af uddannelserne.

Regeringen støtter det foreliggende kompromisforslag, idet teksten generelt er blevet mindre præskriptiv og detaljeret end i det oprindelige forslag. Regeringen er desuden tilfreds med, at opgaverne for den foreslåede permanente højniveaugruppe for digital uddannelse skal varetages inden for den eksisterende struktur for det europæiske samarbejde inden for uddannelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 30. maj 2023.

Punkt 7: Rådshenstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse

- KOM(2023)206

- vedtagelse

- revideret notat. Ændringer i forhold til grund- og nærhedsnotatet er markeret med streg i venstre margen.

1. Resumé: Kommissionen offentliggjorde sit forslag til rådshenstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse den 18. april 2023. Formålet med forslaget er at fremme digitale færdigheder på alle uddannelsesniveauer. I formandskabets kompromisforslag henstilles det til medlemsstaterne, at de bl.a. bør udarbejde nationale strategier eller strategiske tilgange for digital uddannelse, som skal følges op med nationale mål. En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling, som er en juridisk ikke-bindende retsakt, vil ikke i sig selv have økonomiske eller lovgivningsmæssige konsekvenser. Regeringen støtter vedtagelsen af det foreliggende kompromisforslag, idet teksten generelt er blevet mindre præskriptiv og detaljeret end i det oprindelige forslag. Regeringen støtter overordnet vigtigheden af digitale kompetencer, men det er vigtigt for regeringen, at debatten om digitalisering og uddannelse også tager højde for de mulige negative effekter af eksempelvis øget brug af skærme. Det er således afgørende, at digitale værktøjer har en klar pædagogisk og didaktisk værdi og ikke er et mål i sig selv. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023 med henblik på vedtagelse.

2. Baggrund

Kommissionen offentliggjorde sit forslag til rådshenstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse den 18. april 2023. Forslaget er oversendt til Rådet i dansk sprogversion den 27. april 2023. Forslaget er fremsat med hjemmel i TEUF artikel 165 og 166. Rådet træffer afgørelse med kvalificeret flertal.

Forslaget til rådshenstilling er en udløber af Kommissionens meddelelse af 30. september 2020 om en handlingsplan for digital uddannelse 2021-2027 (KOM (2020) 624), ligesom det er en del af opfølgningen på den strukturerede dialog om digitale

færdigheder og uddannelse, som Kommissionen gennemførte med alle medlemsstater i løbet af 2022.

Forslaget skal ses i sammenhæng med forslag til rådshenstilling om de vigtigste støttefaktorer for vellykket digital uddannelse (KOM (2023) 205), som blev offentliggjort sammen med denne henstilling.

3. Formål og indhold

Formålet med forslaget til rådshenstilling er at fremme digitale færdigheder på alle uddannelsesniveauer, herunder også på dagtilbudsområdet.

I forslaget henstilles det til medlemsstaterne, at de gennem en tilgang på tværs af ministerier og myndigheder og sammen med væsentlige interessenter skal udarbejde en national strategi for digital uddannelse og færdigheder. Medlemsstaterne skal følge op på strategien bl.a. gennem nationale mål for udviklingen af digitale færdigheder.

Det henstilles endvidere til medlemsstaterne, at de tidligt skal begynde at vejlede lærende i den digitale verden og tilbyde lige muligheder for at udvikle digitale færdigheder både inden for dagtilbud og på grundskole- og ungdomsuddannelsesniveau. Desuden bør den tværfaglige tilgang udvides, vurderingen heraf bør styrkes, og den bør indarbejdes i læreruddannelsen.

Det henstilles ligeledes, at medlemsstaterne støtter uddannelse i informatik i skolen bl.a. ved at samarbejde på EU-plan om udviklingen heraf og overveje oprettelsen af et særskilt fag om informatik. De bør desuden iværksætte tiltag for at rekruttere og uddanne specialiserede lærere inden for informatik og avancerede digitale teknologier.

Desuden henstilles det til medlemsstaterne, at de sikrer udviklingen af avancerede og specialiserede digitale færdigheder inden for erhvervsuddannelser, fremmer udviklingen af en bred vifte af digitale færdigheder inden for videregående uddannelse og afhjælper misforhold i digitale færdigheder, samt at de støtter udviklingen af voksnes digitale færdigheder og tilbyder lige muligheder.

Det henstilles endvidere til medlemsstaterne, at de fremmer udviklingen af certificering af digitale færdigheder og anerkendelsen heraf. De bør desuden udvikle en strategisk og systematisk tilgang til at afhjælpe manglen på ikt-specialister, bl.a. ved at tiltrække talenter fra udlandet, tilbyde studievejledning på skole-, erhvervsuddannelsesniveauer og på de videregående uddannelser for at stimulere unges, og især pigers, interesse for ikt-studier, og gøre den digitale sektor mere attraktiv for kvinder. Endelig bør medlemsstaterne tilvejebringe den nødvendige finansiering til udvikling af digitale færdigheder bl.a. ved hjælp af nationale midler og EU-midler.

Det fremgår af forslaget, at Kommissionen agter at bygge videre på eksisterende initiativer som det europæiske ungdomsår og det europæiske færdighedsår for at supplere medlemsstaternes tiltag bl.a. ved at:

- understøtte reformindsatser med henblik på udvikling af digitale færdigheder og informatik af høj kvalitet.
- fremme excellence inden for kurser i avancerede og specialiserede digitale færdigheder inden for videregående uddannelse og erhvervsuddannelse.
- lette anerkendelsen af certificering af digitale færdigheder bl.a. ved at gennemføre et pilotprojekt i samarbejde med medlemsstaterne og interessenter om et europæisk certifikat for digitale færdigheder.
- understøtte indsatsen med det mål at øge antallet og mangfoldigheden af ikt-specialister bl.a. ved at fremme udviklingen af avancerede digitale færdigheder og karrierer i den digitale sektor til kvinder.
- understøtte implementeringen af rådshenstillingen gennem højniveaugruppen for digital uddannelse og færdigheder (en videreførelse af højniveaugruppen fra den strukturerede dialog, jf. baggrundsafsnittet), der skal nedsættes via en afgørelse fra Kommissionen, med henblik på styring i forhold til særlige strategiske emner såsom certificering af digitale færdigheder, udvikling af curricula og kvalitetskrav til digitale værktøjer og indhold.
- overvåge fremskridt, dele god praksis og styrke samarbejdet med interessenter.

Endelig skal Kommissionen rapportere tilbage til Rådet om de fremskridt, der er sket i implementeringen af denne rådshenstilling, fem år efter dens vedtagelse.

I *formandskabets kompromisforslag* er sproget generelt mindre præskriptivt. De væsentligste ændringer i forhold til Kommissionens oprindelige forslag består i, at henstillingen om udarbejdelse af en national strategi nu omtaler nationale strategier eller strategiske tilgange, ligesom beskrivelsen af processen herfor er blevet mindre detaljeret og præskriptiv. Endvidere er Kommissionens intention om nedsættelsen af en særlig højniveaugruppe for digital uddannelse og færdigheder med henblik på styring inden for særlige strategiske emner udgået. I kompromisforslaget er det erstattet med en henstilling til medlemsstaterne om at betro den eksisterende højniveaugruppe for uddannelse opgaven med at give styring inden for centrale strategiske emner på rådshenstillingens område. Endelig er der i kompromisforslaget blevet indarbejdet mere balancerede formuleringer om fordele og ulemper ved øget digital uddannelse og aldersdifferentieret brug af skærme.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der er tale om en juridisk ikke-bindende rådshenstilling

6. Gældende dansk ret

Forslaget til rådshenstilling medfører ingen konsekvenser for dansk ret.

7. Konsekvenser

En vedtagelse af forslaget til rådshenstilling har ikke i sig selv konsekvenser for lovgivningen, EU-budgettet, statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet. Da der er tale om en juridisk ikke-bindende retsakt, kan regeringen således efter vedtagelse tage stilling til, hvorvidt og i så fald i hvilket omfang man ønsker at implementere henstillingen.

Det bemærkes, at afledte nationale udgifter som følge af EU-retsakter afholdes inden for de berørte myndigheders eksisterende bevillingsramme, jf. budgetvejledningens bestemmelser herom.

8. Høring

Forslaget til rådshenstilling blev sendt i skriftlig høring i EU-specialudvalget vedr. uddannelse og ungdom den 20. april 2023. Der indkom følgende høringssvar:

Danske Lærerorganisationer International (DLI):

DLI støtter Kommissionens forslag, der i højere grad end forslaget til rådshenstilling "on the key enabling factors for successful digital education and training" har fokus på hvad målsætninger er, og ikke hvordan. DLI er enige i vigtigheden af at fremme borgeres digitale færdigheder generelt og at fremme specialiserede færdigheder. Særligt ønsker DLI at fremhæve punkt 2.2. der understreger vigtigheden af at anvende alders- og udviklingssvarende undervisningsaktiviteter samt den rolle som dagtilbud spiller for børn i relation til digital eksponering. Netop sidstnævnte, er dog komplekst og kræver mere uddybning end man har fundet plads til i forslaget.

I punkt 3.3. fremhæves vigtigheden af at adressere den tværfaglige tilgang til digitalisering i pædagogers, læreres og underviseres grundlæggende uddannelse såvel som i deres efter- og videreuddannelse. DLI ønsker at det her fremhæves hvilke generelle og strukturelle udfordringer der i denne sammenhæng i forhold til de mange opgaver man ønsker at lægge over på pædagoger, lærere og undervisere, og hermed også i deres uddannelse og efteruddannelse. Det er en grundlæggende pointe, at de fagprofessionelle forventes at løse mange af samfundets udfordringer uden at der politisk tages ansvar for at skabe rammerne herfor.

I punkt 3.5. fremhæves (EU) "Guidelines on the ethical use of AI and data in teaching and education". Her stiller DLI sig dybt kritisk over for henvisningen til guidelines der på ingen måde italesætter det ansvar de samlede strukturer (skolen, politiske beslutningstagere og arbejdsgivere) har for at sikre ordentlige rammer for dette!

I punkt 4.3. bliver der opfordret til at "consider setting up a separate subject in informatics...dedicated time and structure". Her ønsker DLI at der er en refleksion over hvilke implikationer dette har for de mange andre opgaver som der pålægges

undervisere. Den samme pointe gælder punkt 4.4. "Ensure that teaching and learning on informatics is supported by qualified and specialised teachers..."

I punkt 8.5. bliver der opfordret til "Strengthen efforts to better embed companies, particularly SMEs and start-ups, in the existing sectoral, industrial and national ecosystems to provide them with the necessary support, including knowledge sharing, guidance and learning opportunities." DLI anser ikke at det er uddannelsessystemets opgave at understøtte disse interesser. Tværtimod er der behov for at sikre at det ikke er kommercielle interesser der påvirker uddannelse. Uddannelse skal være styret af faglige, pædagogiske og didaktiske behov der understøtter deltagernes behov og fremmer læring. I tillæg til dette skal deltagernes persondatasikkerhed sikres.

Dansk Arbejdsgiverforening (DA):

Det er for DA positivt, at Kommissionen med pakken om digitale færdigheder og uddannelse fremlægger tiltag, som skal bidrage til at forbedre og udbrede den europæiske befolknings digitale færdigheder. DA bakker op om, at der på alle niveauer af uddannelsessystemet sættes ind for at forbedre de digitale færdigheder. DA er ligeledes enige med Kommissionen i, at det er hensigtsmæssigt at indbygge digitale færdigheder i undervisningen – særligt på erhvervsskolerne. DA mener, at potentialet for digital interaktiv og virtuel undervisning er meget lovende. Digitale løsninger giver mulighed for realistiske og sikre træningsmuligheder for eleverne. Ved at prioritere digitale færdigheder i langt højere grad på erhvervsskolerne, vil eleverne endvidere også blive bedre udrustet med de digitale færdigheder, som efterspørges på arbejdsmarkedet.

DA er enig med Kommissionen i, at den fortsatte udvikling af uddannelsessystemet for digitale færdigheder kræver prioritering. Derfor bør der også prioriteres midler til dette vigtige område på nationalt niveau.

DA bakker op om vigtigheden i at sikre, at lærere og undervisere har de fornødne digitale færdigheder, så de let kan anvende digitale værktøjer i undervisningsforløbene.

DA støtter op om Kommissionens tilgang, hvor der lægges op til at forbedre digitale færdigheder igennem erfaringsudveksling og eksisterende bedste praksis mellem

medlemslandene og i tæt samarbejde med interessenter, herunder arbejdsmarkedets parter.

DA har følgende mere specifikke bemærkninger til forslagene:

Særligt inden for voksenuddannelse er det vigtigt at prioritere styrkelsen af digitale færdigheder, der er nødvendige på arbejdsmarkedet. Her kan mikroeksamensbeviser spille en rolle igennem stor fleksibilitet for, hvornår læringen finder sted.

Kommissionen lægger op til at etablere en såkaldt "High-Level Group" som et værktøj for implementeringen af de to rådshenstillinger. Det er midlertidigt uklart, hvordan en formalisering af den eksisterende dialog vil kunne bidrage til en mere effektiv implementering. DA mener, at et tættere samarbejde og inddragelse af den private sektor er afgørende for at forbedre de digitale færdigheder, som virksomhederne efterspørger.

Kommissionen lægger op til at bidrage til udformningen af retningslinjer og kvalitetskrav for digitalt uddannelsesindhold og virtuelle læringsmiljøer og -værktøjer. Mens DA mener, at erfaringsudveksling mellem medlemslandene, samt involvering af arbejdsmarkedets parter og andre interessenter kan spille en positiv rolle for at udvikle de digitale færdigheder, er DA skeptisk over for en "one-size-fits-all approach", hvor der udstikkes en retning.

DA er af samme opfattelse, når Kommissionen lægger op til at introducere individuelle læringskonti, lovgivningsbestemt betalt uddannelsesorlov og betalt videreuddannelse i arbejdstiden. Det er emner, der bedst diskuteres og løses i tæt samarbejde med arbejdsmarkedets parter i det enkelte medlemsland.

Kommunernes Landsforening (KL):

Fra KL bemærkes, at på s. 23 i "Forslag til RÅDETS HENSTILLING om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse", giver anbefaling 4.1:

Samarbejde på EU-plan om udvikling, gennemførelse og evaluering af læseplaner.

anledning til at nævne, at det er uhensigtsmæssigt at lave fælles EU-læreplaner, da der er stor forskel på rammer og behov medlemslandene imellem.

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkninger:

Finanssektorens Arbejdsgiverforening (FA):

FA kan fuldt ud tilslutte sig DA's høringssvar til pkt. 6 og 7.

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning (DGS):

Danske Gymnasieelevers Sammenslutning mener, at digitale færdigheder er vigtigt for alle, derfor er uddannelsesinstitutionerne en god mulighed for at fremme de evner bredt. Dog er Danske Gymnasieelevers Sammenslutning opmærksomme på de negative trivselsmæssige konsekvenser, der kan komme af et højt øget skærmb brug i undervisningen Derfor støtter Danske Gymnasieelevers Sammenslutning rådets henstilling om forbedring af udbuddet af digitale færdigheder inden for uddannelse.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådshenstillingen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i vigtigheden af digitale kompetencer, som efterspørges på både nutidens og fremtidens arbejdsmarked. Regeringen støtter således intentionen bag forslaget om at styrke rammerne, som er nødvendige for udviklingen af digitale færdigheder og digital dannelse, herunder at sikre en inklusiv tilgang.

Det er dog vigtigt for regeringen, at arbejdet digitalisering tager højde for de mulige negative effekter af eksempelvis øget brug af skærme. Det er desuden centralt, at digitale værktøjer har en klar pædagogisk og didaktisk værdi og ikke er et mål i sig selv. Endvidere er det vigtigt at fremhæve, at en afgørende forudsætning for at kunne udvikle digitale færdigheder inden for uddannelse er tilstedeværelsen af digitale kompetencer hos personalet. Der bør derfor fokuseres i lige så høj grad på kompetenceudvikling som på tilgængeligheden af digital infrastruktur.

Regeringen støtter videndeling på europæisk niveau med henblik på at øge vores viden om gode løsninger på fælles udfordringer, herunder fx at få mere viden om mulige negative effekter af øget brug af skærme. Dette skal dog ske med respekt for den nationale kompetence på uddannelsesområdet og institutionel autonomi – særligt i forhold til tiltag vedrørende indhold af uddannelserne.

Regeringen støtter det foreliggende kompromisforslag, idet teksten generelt er blevet mindre præskriptiv og detaljeret end i det oprindelige forslag. Regeringen er desuden tilfreds med, at opgaverne for den foreslåede permanente højniveaugruppe for digital uddannelse skal varetages inden for den eksisterende struktur for det europæiske samarbejde inden for uddannelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg. Der blev oversendt grund- og nærhedsnotat den 30. maj 2023.

Punkt 8: Tiltrækning af kvindelige talenter til naturfag, teknologi, ingeniørskab, kunst og matematik (STEAM) disciplinerne

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Resumé: *Det spanske formandskab planlægger en politisk drøftelse blandt EU's undervisningsministre om, hvordan flere piger og kvinder kan tiltrækkes til de såkaldte STEAM-fag, dvs. naturfag, teknologi, ingeniørskab, kunst og matematik. Regeringen er enig i, at der er brug for flere uddannede og faglærte, og særligt piger og kvinder, inden for naturfag og teknologi bl.a. i lyset af stor efterspørgsel på arbejdskraft, herunder til den grønne omstilling. Regeringen ser derfor frem til at bidrage med danske perspektiver på, hvordan denne udfordring kan afhjælpes. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023 med henblik på politisk drøftelse.*

2. Baggrund

I det spanske formandskabs baggrundsnote beskrives, hvordan efterspørgslen på uddannede inden for naturfag, teknologi, ingeniørskab, kunst og matematik (STEAM-) disciplinerne er stigende. Selv om andelen af kvinder på de videregående uddannelser er stigende og i mange lande højere end andelen af mænd, er antallet af kvindelige ingeniører stagneret på omkring 25 pct. i perioden 2005-2020, mens antallet af kvindelige it-uddannede er faldende og nu ca. 20 pct. Disse kønsstereotyper bør uddannelsessystemerne bidrage til at ændre på og dermed bidrage til at afhjælpe manglen på arbejdskraft i disse sektorer. Udfordringen er at styrke motivationen og interessen for STEAM-fagene hos piger og unge kvinder inden for særligt de videregående uddannelser, herunder erhvervsakademiuddannelserne.

3. Formål og indhold

Formålet med den politiske drøftelse er at give EU's undervisningsministre mulighed for at udveksle synspunkter om, hvordan flere piger og kvinder kan tiltrækkes til de såkaldte STEAM-fag, dvs. naturfag, teknologi, ingeniørskab, kunst og matematik.

Drøftelsen forventes at omhandle, hvad de største udfordringer er i forhold til at reducere kønsforskellen inden for STEAM-fagene, samt hvilke initiativer på nationalt og EU-plan der vil kunne bidrage til at tiltrække kvindelige talenter til STEAM-fagene.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant, da der tale om en politisk drøftelse.

6. Gældende dansk ret

Den politiske drøftelse medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkning:

Danske Erhvervsskoler og –Gymnasier (DEG):

DEG-L bemærker, at der i samlenotatet står, at *udfordringen er at styrke motivationen og interessen for STEAM-fagene hos piger og unge kvinder inden for særligt de videregående uddannelser, herunder de erhvervsrettede.*

DEG-L genkender udfordringen og vil blot gøre opmærksom på, at der også ses udfordringer i ungdomsuddannelsessektoren ift. at få piger og kvinder til at interessere sig for STEAM-fag, herunder både på HTX og erhvervsuddannelserne. På sidstnævnte

har det bl.a. ført til initiativer som Boss Ladies, der arbejder for at udfordre stereotyper og skabe kulturforandringer på erhvervsuddannelsernes tekniske fag, i industrien, i bygge, anlægs- og installationsbranchen og i de maritime fag. På erhvervsuddannelsesområdet har Boss Ladies bl.a. fokus på at stimulere piger og unge kvinders interesse for at søge bygge-, anlægs- og installationsbrancherne, de maritime fag og industriens fag. Det gør de gennem learninglabs, lederarrangementer, oplæg på folkeskoler, fritidstilbud m.v. Blandt eksempler på institutioner, som har arbejdet med at mindske kønsforskelle i optag, kan [Herningsholm Erhvervsskole](#) nævnes. De er lykkedes med næsten at fordoble antallet af kvinder på deres grundforløb 2.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning blandt landene til drøftelsen.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen er enig i, at der er brug for flere uddannede og faglærte, og særligt piger og kvinder, inden for naturfag og teknologi bl.a. i lyset af stor efterspørgsel på arbejdskraft, herunder til den grønne omstilling. Regeringen ser derfor frem til at bidrage med danske perspektiver på, hvordan denne udfordring kan afhjælpes.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 9: Rådskonklusioner om at styrke de inklusive og deltagende aspekter af Den Europæiske Ungdomsstrategi

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resume: *Det spanske formandskab ønsker at få vedtaget et sæt rådskonklusioner med fokus på at fremme inklusionen af unges perspektiv i beslutningsprocesser. Regeringen kan støtte vedtagelsen af rådskonklusionerne. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet 23. november (uddannelse og ungdom) med henblik på vedtagelse.*

2. Baggrund

Den europæiske ungdomsstrategi 2019-2027 og de underliggende europæiske ungdomsmål udgør rammen for det europæiske ungdomsarbejde. Strategien har bl.a. fokus på, at unge involveres i dialogen med beslutningstagere og på at engagere unge med forskellige baggrunde og fra forskellige sociale grupper. Et af instrumenterne til at opnå ungdomsmålene er EU's ungedialog (EUYD), som forløber over en periode på 1,5 år (én cyklus) med et overordnet tema, som fastsættes af hvert trioformandskab.

Den 10. cyklus i ungdomsdialogen er blevet påbegyndt med det spanske formandskab. Spanien udgør sammen med Belgien og Ungarn trioformandskabet frem til 2025, og dette trioformandskab har med afsæt i EU's ungdomsstrategi valgt det overordnede tema for den europæisk ungdomsdialog: "*Inklusive samfund*". Rådskonklusionerne skal således ses i lyset af dette tema.

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er et styrket fokus på unge på tværs af alle politikområder og ikke kun gennem politikker, der er målrettet unge. Med dette fokus fremhæves en række strukturelle udfordringer for unge i EU som fx jobusikkerhed, høje udgifter til boliger, risiko for at blive udsat for psykisk vold, særligt for personer med handicap og/eller personer, som tilhører grupper i samfundet, der oplever diskrimination. Samtidig viser undersøgelser, at mange unge ikke oplever, at de kan

påvirke væsentlige beslutninger i EU, som vedrører dem selv. Derfor er der ifølge rådskonklusionerne behov for at øge unges deltagelse i politiske beslutningsprocesser.

Det centrale element i rådskonklusionerne er muligheden for at inkludere unge i EU's lovgivningsproces gennem en særlig konsekvensvurdering af EU-lovgivning i forhold til unges behov eller en såkaldt "ungdomstest" af EU-lovgivning.

Rådskonklusionerne tager ikke nærmere stilling til omfanget og indholdet af en sådan "ungdomstest", men henviser til, at der findes erfaringer fra udvalgte lande, hvor man har indført lignende ordninger. På den baggrund opfordres medlemsstaterne og EU-Kommissionen til at undersøge mulighederne for at anvende en "ungdomstest" af lovgivning på EU-plan.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkning:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF):

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) er positivt stemt over for at styrke fokus på unge på tværs af alle politikområder. Det er DUFs holdning, at en EU-ungdomstest potentielt

kan være et godt redskab til at rette fokus mod unge på tværs af politikområder, som ikke har eksplicit fokus på ungdom (såsom arbejdsmarkedspolitik, klimapolitik, osv.). Dog kræver det, at der udvikles en model til en ungdomstest af høj kvalitet og at den implementeres effektivt. Hvis EU-Kommissionen skal udvikle en model til en EU-ungdomstest, er det vigtigt, at det gøres i tæt samarbejde med European Youth Forum (YFJ), som har bred ekspertise på området og kan være med til at kvalitetssikre det. En potentiel EU-ungdomstest bør aldrig erstatte meningsfuld inddragelse af ungdomsrepræsentanter i politiske processer, men bør i stedet være et redskab, der komplementerer og støtter det.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Danmark har en lang tradition for, at unge indgår i dialog på tværs af generationer i forskellige civilsamfundsfællesskaber, herunder via foreningslivet og i ungdomsorganisationer. Regeringen værdsætter unges engagement og noterer sig samtidig, at danske unge er engagerede i samfundsspørgsmål.

Regeringen finder det vigtigt, at unge på tværs af EU engagerer sig i samfundsspørgsmål og politikudvikling. Regeringen støtter, at man på EU-plan undersøger mulighederne for at øge unges deltagelse i beslutningsprocesser og kan således også støtte rådskonklusionerne. Samtidig er det vigtigt for regeringen, at eventuelle nye tiltag til at understøtte unges aktive deltagelse i beslutningsprocesser reelt medfører øget inddragelse uden at føre til nye administrative byrder i Kommissionen eller medlemsstaterne.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 10: Rådskonklusioner om en omfattende tilgang til unge menneskers mentale sundhed i Den Europæiske Union

- KOM-dokument foreligger ikke
- vedtagelse
- nyt notat

1. Resumé: *Det spanske formandskab ønsker at få vedtaget et sæt rådskonklusioner med fokus på at fremme unges mentale trivsel. Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet 23. november (uddannelse og ungdom) med henblik på vedtagelse.*

2. Baggrund

Det spanske formandskab har på tværs af en række rådsformationer ønsket at sætte fokus på mentalt helbred på baggrund af de seneste års kriser. Emnet er aktuelt i forhold til EU's ungdomsarbejde, da mange unge i EU oplever, at deres mentale helbred er udfordret. Mental trivsel blandt unge indgår som et underliggende mål for den europæiske ungdomsstrategi 2019-2027 og er også relevant i forhold til, at det overordnede tema for trioformandskaber frem mod 2025 (Spanien, Belgien og Ungarn) er "Inklusive samfund".

3. Formål og indhold

Formålet med rådskonklusionerne er at sætte fokus på unges mentale helbred særligt som følge af de seneste års kriser og i lyset af de mange forskellige faktorer, der påvirker unges trivsel negativt. I teksten nævnes eksempelvis mangel på familiære relationer, ulige adgang til grundlæggende sociale ydelser og sociale mediers rolle, som faktorer, der kan medvirke til at skabe mental mistrivsel hos unge.

Medlemsstaterne opfordres bl.a. til at forbedre leve- og arbejdsvilkår for unge, nedbryde strukturelle barrierer for unges professionelle udvikling og støtte unges socioøkonomiske og psykologiske velbefindende.

Kommissionen inviteres til at fortsætte en proaktiv tilgang til mental sundhed på tværs af sektorer og med fokus på unge i EU, særligt unge i sårbare situationer, bl.a. gennem EU's ungdomsstrategi. I forlængelse heraf inviteres Kommissionen til at fremme studier om unges mentale sundhed og bekæmpe stigmatisering forbundet med mentale problemer.

Medlemsstaterne og Kommissionen inviteres i fællesskab til at sætte fokus på evidensbaserede, forebyggende tiltag og støtte implementeringen af 20 flagskibsprojekter i Kommissionens meddelelse "En samlet tilgang til psykisk sundhed" samt gøre brug af eksisterende redskaber som EU's ungdomsdialog, den europæiske ungdomsportal og platformen Unge Europæiske Stemmer til at skabe opmærksomhed om emnet.

Øvrige fokusområder er støtte til ungdomsarbejde og ungdomsorganisationers arbejde for at fremme mental trivsel, inklusion af unge i sårbare situationer i udvikling af politiske tiltag om mental sundhed samt opmærksomhed på ansvarlig brug af digitale tjenester, herunder sociale medier.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkning:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF):

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) støtter fokus på unges mentale sundhed og trivsel, da flere undersøgelser viser, at unges mistrivsel er stigende. DUFs [Ungeanalyse 2023](#) viser, at engagement i foreningslivet kan spille en positiv rolle for unges trivsel.

Foreningslivet er et sted, hvor unge kan finde fællesskab, venskaber, engagement, fælles interesser og netværk, hvilket kan være med til at sikre et godt ungdomsliv.

Derfor er det vigtigt, at rådskonklusionerne fokuserer på foreningslivets og ungdomsorganisationers rolle i at fremme unges trivsel samt vigtigheden af at støtte deres arbejde på en bæredygtig og langsigtet måde, samt mindske deres bureaukratiske barrierer.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes at være opbakning til vedtagelsen af rådskonklusionerne.

10. Regeringens generelle holdning

Regeringen støtter vedtagelsen af rådskonklusionerne. Regeringen er enig med det spanske formandskab i, at mental trivsel er et vigtigt emne at tage op, særligt når det gælder unge. Regeringen ser alvorligt på udfordringen i forhold til børn og unges trivsel, og derfor har regeringen nedsat en kommission for det gode børne- og ungdomsliv, der skal foreslå anbefalinger til, hvordan mistrivsel og sårbarhed kan forebygges og afhjælpes, samt hvordan robusthed og myndiggørelse styrkes.

Regeringen noterer sig, at dette fokus også er relevant i mange andre EU-lande og støtter på den baggrund udveksling af erfaringer og viden på området.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.

Punkt 11: En fremsynet Europæisk Union som er forpligtet over for dens unge borgere: Unge menneskers rolle i EU's beslutningsprocesser.

- KOM-dokument foreligger ikke
- politisk drøftelse
- nyt notat

1. Resume: *Det spanske formandskab ønsker på rådsmødet en politisk drøftelse om unges rolle i EU's beslutningsprocesser. Drøftelsen tager afsæt i de samme tematikker, som det spanske formandskab har sat fokus på i rådskonklusionerne om at styrke de inklusive og deltagende aspekter af Den Europæiske Ungdomsstrategi, herunder at inkludere et særligt fokus på unge i konsekvensvurderinger som en del af EU's lovgivningsproces. Sagen er på dagsordenen for rådsmødet (uddannelse og ungdom) den 23. november 2023 med henblik på politisk drøftelse.*

2. Baggrund

Oplægget til den politiske drøftelse på rådsmødet opridser behovet for at inkludere unge i EU's beslutningsprocesser. Det udspringer af, at mange unge oplever, at de ikke er kompetente til at deltage og påvirke EU's beslutninger på områder, der vedrører dem.

Drøftelsen ventes at fokusere på, hvordan unges engagement og deltagelse i EU's beslutningsproces kan øges gennem faste strukturer. Det spanske formandskab har sat dette tema på dagsordenen i *rådskonklusionerne om at styrke de inklusive og deltagende aspekter af Den Europæiske Ungdomsstrategi*, hvor særligt forslaget om en konsekvensvurdering af lovgivning i form af en "ungdomstest" af EU-lovgivning står centralt. Medlemsstaterne inviteres til at drøfte, hvordan et særligt fokus på unge i konsekvensvurderinger som en del af EU's lovgivningsproces kan bidrage til at inkludere unges perspektiv.

3. Formål og indhold

Formålet med drøftelsen er at udveksle synspunkter og erfaringer om inklusion i beslutningsprocesser på lokalt, nationalt og EU-niveau.

4. Europa-Parlamentets udtalelser

Europa-Parlamentet skal ikke høres.

5. Nærhedsprincippet

Spørgsmålet om nærhedsprincippet er ikke relevant.

6. Gældende dansk ret

Sagen medfører ingen konsekvenser for gældende dansk ret.

7. Konsekvenser

Sagen medfører i sig selv ingen konsekvenser for statsfinanserne, samfundsøkonomien, erhvervslivet, miljøet eller beskyttelsesniveauet, og den forventes heller ikke at lede til beslutninger, der kan få økonomiske konsekvenser.

8. Høring

Samlenotatet blev sendt i høring i EU-specialudvalget for uddannelse og ungdom den 27. oktober 2023. Der indkom følgende bemærkning:

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF):

Dansk Ungdoms Fællesråd (DUF) støtter, at ungdommen i højere grad skal inddrages meningsfuld i EU's beslutningsprocesser. DUF mener, at repræsentation spiller en fundamental rolle på dette område, derfor er det vigtigt, at det er ungdomsrepræsentanter med et legitimt og demokratisk mandat, der i høj grad inddrages i EU's beslutningsprocesser. EU-ungdomsdialogen er et fast redskab, som EU benytter for at engagere unge i EU's dagsordener. Dog bør ungdomsdialogen styrkes for at sikre, at den spiller en mere effektiv rolle end i dag. Derfor er det bl.a. vigtigt at udvikle tydelige og transparente opfølgingsredskaber for at følge op på implementeringen af resultaterne fra ungdomsdialogen.

I Danmark er der mange unge, som har lav demokratisk selvtillid. Det vil sige, at mange danske unge ikke har en følelse af at have noget at bidrage med i politiske diskussioner og synes, det er svært at forstå politiske spørgsmål. Der er en høj sandsynlighed for, at man oplever lignende udfordringer på europæisk plan. For at styrke ungdomsinddragelse i EU-demokratiet skal man adressere denne udfordring ved at udvikle og støtte lokale initiativer, hvis formål er at styrke unges demokratiske selvtillid.

Det er DUFs holdning, at en EU-ungdomstest potentielt kan være et godt redskab til at rette fokus mod unge på tværs af politikområder, som ikke har eksplicit fokus på ungdom (såsom arbejdsmarkedspolitik, klimapolitik, osv.). Dog kræver det, at der udvikles en model til en ungdomstest af høj kvalitet og at den implementeres effektivt. Hvis EU-Kommissionen skal udvikle en model til en EU-ungdomstest, er det vigtigt, at det gøres i tæt samarbejde med European Youth Forum (YFJ), som har bred ekspertise på området og kan være med til at kvalitetssikre det. En potentiel EU-ungdomstest bør aldrig erstatte meningsfuld inddragelse af ungdomsrepræsentanter i politiske processer, men bør i stedet være et redskab, der komplementerer og støtter det.

9. Generelle forventninger til andre landes holdninger

Der forventes bred opbakning blandt landene til drøftelsen

10. Regeringens generelle holdning

Danmark har en lang tradition for, at unge indgår i dialog på tværs af generationer i forskellige civilsamfundsfællesskaber, herunder via foreningslivet og i ungdomsorganisationer. Regeringen værdsætter unges engagement og noterer sig samtidig, at mange danske unge er engagerede i samfundsspørgsmål.

Samtidig er det vigtigt for regeringen, at unge i EU, som oplever ikke at være kompetente til at indgå i politiske debatter og påvirke beslutningsprocesser, også bliver hørt. Regeringen støtter, at man på EU-plan drøfter, hvordan unges muligheder for at deltage og påvirke beslutningsprocesser kan forbedres. Samtidig er det vigtigt for regeringen, at eventuelle nye tiltag til at understøtte unges aktive deltagelse i beslutningsprocesser reelt medfører øget inddragelse uden at føre til nye

administrative byrder i Kommissionen eller medlemsstaterne. På denne baggrund vil regeringen bidrage til den politiske drøftelse.

11. Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.